

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU

SUMARNI INVENTAR

TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA d.d. BROD NA SAVI

1921-1945

Broj fonda: HR DASB 203

Izradila: Gordana Slanček

Slavonski Brod, 2006.

SADRŽAJ

1. PODRUČJE IDENTIFIKACIJE	4
2. PODRUČJE OPISA.....	4
3. PODRUČJE VEZE.....	12
4. PODRUČJE KONTROLE.....	13
5. POVEZIVANJE PRAVNIH OSOBA, FIZIČKIH OSOBA I OBITELJI S ARHIVSKIM GRADIVOM I DRUGIM IZVORIMA.....	15
6. LITERATURA.....	16
7. INVENTARNI POPIS.....	17
• Zapisnici.....	18
• Važniji spisi za povijesnu bilješku.....	19
• Normativni akti.....	20
• Ugovori.....	21
• Poslovna suradnja "Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi" s drugim tvornicama.....	21
• Proizvodni program.....	22
• Građevinska dokumentacija.....	23
• Unutarnje ustrojstvo tvornice.....	24
• Personalna dokumentacija.....	24
• Financijska dokumentacija.....	26
Klasifikacijski plan i dio fonda.....	27

POPIS KRATICA

AVNOJ.....	Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije
br.....	broj
Bos. Brod.....	Bosanski Brod
d.d.	dioničko društvo
Čl.....	član
Dipl. ing.....	diplomirani inženjer
FNRJ.....	Federativna narodna republika Jugoslavija
g.	godina
Gosp.....	gospodin
grun.....	gruntovnica
HDŽ.....	Hrvatske državne željeznice
Hr – DASB.....	Hrvatska- Državni arhiv Slavonski Brod
Hrv.....	hrvatski
Ind proizv.....	industrijska proizvodnja
inv. br.....	inventarni broj
ISAAR (CPF).....	Međunarodna norma arhivističkog normiranog zapisa Za pravne i fizičke osobe te obitelji
ltd.....	i tako dalje
Jug. Tvorn.....	Jugoslavenska tvornica
Kr. Zem.....	Kraljevska Zemaljska
kv. Hv.....	kvadratnih hvati
mm.....	milimetara
NDH.....	Nezavisna država Hrvatska
NOO.....	Narodni odbor općine
N.N.....	Narodne novine
n / S.....	na Savi
PJTVSIMDDBNS.....	Prva jugoslavenska tvornica strojeva i mostova Dioničko društvo Bor na Savi
SHS.....	Srba, Hrvata i Slovenaca
Sl. Brod.....	Slavonski Brod
Tzv.....	tako zvano

1. PODRUČJE IDENTIFIKACIJE

Vrsta entiteta

Pravna osoba

Normirani oblik naziva

" Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi "

Drugi oblici naziv:

- 1) Hrvatski: Prva jugoslavenska tvornica vagona, strojeva i mostova d.d.
- 2) Francuski: Première Societé Anonyme Yougoslave pour la fabrication des wagons, machines et des ponts
- 3) Engleski: First Southern Slae Waggon, Machine and Bridge Works Ltd.
- 4) Njemački: Erste Südslavische Waggon, Maschinen – und Brückenbau A.G.
- 5) Mađarski: Első Délszláv Vagon – Gép – es Hidgyar R.T.
- 6) Godine 1921. bio je naziv: Prva jugoslavenska tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na savi
- 7) Godine 1941.g. bio je naziv: Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi

2. PODRUČJE OPISA

Vrijeme djelovanja:

1921. – 1945.g.

Povijest:

Za vrijeme postojanja Kraljevine SHS država je imala karakteristike agrarne i zaostale zemlje. Dominacija stranog kapitala bila je presudna za privredni život Jugoslavije, stvarajući od nje sirovinsku bazu i tržište za proizvode industrijski razvijenih zemalja. Versailleskim ugovorom o miru Kraljevini SHS priznato je pravo na isplatu ratne štete od strane Njemačke , međutim Kraljevina SHS svoj dio reparacija nije mogla primiti u gotovu novcu, tako da je naplata realizirana u naturi. Tako da je došlo do privrednog prosperiteta. Poslije završetka rata na području Jugoslavije bilo je 1 855 tvornica a do kraja 1923.g. njihov se broj povećao na 2 506 .

Nekoliko je faktora utjecalo na lokaciju "Prve jugoslavenske tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S (PJTVSIMDDBNS)" . Jedan od razloga je smještaj Sl. Brod na prometnom željezničkom putu i na Savi koja je plovna , negdje na polovici puta između Zagreba i Beograda , u to vrijeme je bio povezan željezničkom prugom s Bos. Brodom , a od tu sve do Sarajeva i Dubrovnika.

Inicijativu za gradnju tvornice u Brodu dao je 1920.g. Dr. Maler Leonhard¹, profesor orijentalne akademije i član ravnateljstva Županijske štedionice u Bratislavi, koji je 1920.g. došao u Brod radi dogovora sa tadašnjim predstavnicima kapitala u cilju izgradnje tvornice, koja bi preuzela da vrši popravke vagona, da gradi nove vagone, strojeve i mostove. Kako vidimo predstavnik stranog kapitala smatrao je , da će izgradnja jedne tvornice u Brodu moći

¹ Referat sa sastanka Radničkog savjeta , od 17. IX 1950.g.; HR – DASB – 238 , inv. br. 20

sa donese dobre profite, te je i na sastanku, koji je održan u Brodu a na kojem su bili prisutni zastupnici kapitalističke industrije i banaka, predložio tekst ugovora, koji je navodno već bio prihvaćen u Ministarstvu saobraćaja bivše kraljevine SHS.

Dr. Maler je prikazao da će novo poduzeće, na temelju toga ugovora dobiti u popravak kroz 3 godine 3 500 vagona, dok bi kasnije poduzeće primilo i narudžbe za novogradnju vagona i daljnje popravke teretnih i putničkih kola, te popravke lokomotiva i mostova. Na istom ovom sastanku Dr. Maler je predložio i punomoć Industrije strojeva i željeznih konstrukcija iz Kistrače kraj Budimpešte, iz koje je bilo vidljivo, da je ova tvornica voljna da pomogne pri izgradnji jedne tvornice u Jugoslaviji, koja bi se bavila popravkom i novogradnjom vagona, strojeva i mostova, a kojoj ba navedena tvornica mogla da ustupi potrebne strojeve i tehničko stručno ljudstvo, a koju bi ujedno mogla da snabdijeva i sa potrebnim materijalom.

Prijedlog Dr. Maler bio je prihvaćen, jer su predstavnici kapitala u zemlji smatrali da treba da se angažiraju pri izgradnji takve tvornice, koja će njima – kako je to njima izložio Dr. Maler – donijet dobre profite, jer je na primjer Prva hrvatska štedionica mogla da plasira novac na sigurno mjesto uz dobre kamate, nadalje Industrija drva "Slavonija" snabdijevala bi novoosnovanu tvornicu sa ogromnim količinama materijala, koji je potreban za popravak i izgradnju novih vagona, a koja bi se prema predviđenim količinama kretala do 40.000 m³ godišnje. Dr. Maler je primamljivim obećanjima, uspio da pridobije predstavnike domaćeg kapitala, da u cijeloj ovoj kombinaciji najbolje zaradi on sam i Mađarska tvornica strojeva i opreme iz Kistrača, koja si je prisvojila najbolji dio, jer je ona novoosnovanoj tvornici predala stare strojeve, a isto tako i sav materijal, koji je do tada imala na zalih i nije mogla nigdje da ga proda.

U prvo ravnateljstvo poduzeća, koje je tada birano, ušlo je 8 predstavnika kapitala, od kojih su šestorica bili stranci, kao na primjer Kiralji Andrija, generalni direktor tvornice strojeva i želj. opreme,

U cjelokupnoj industriji strani kapital je raspolagao sa 41 % investiranog kapitala, 55 % instalirane pogonske snage i 42 % radnih mjesta. Industrijska proizvodnja u toku prvog razdoblja (do 1929.g.) doživljava najjači razvoj. Do 1935.g. ind. Proizv. Odvijala se u znaku krize a od 1935.g. opet je oživjela.

Da bi se omogućio napredak države bilo je potrebno razviti saobraćaj koji bi omogućio u kratkom vremenu promet raznovrsnih dobara. Transportni kapacitet željeznice je bio jedan od bitnih faktora. U to vrijeme najveći dio lokomotiva je bio u lošem stanju i to je bio jedan od razloga što je osnovana Tvornica da bi se tadašnji park lokomotiva doveo u ispravno stanje i da se nabave nove lokomotive. Radionica je sagrađena na mjestima koja su odgovarala potrebama transporta, eksploatacije a ne na mjestima koja bi odgovarala interesima privredne cjeline države.

Ravnateljstva postojećih dioničkih društava i istaknuti pojedinci koji su poznavali ekonomske prilike, odmah su osjetili šansu za vlastito bogaćenje.

Prva hrvatska štedionica sa financijskim krugom oko sebe osnovala je ili imala udjela u dionicama znatnog broja dioničarskih društava zbog toga je Prva hrvatska štedionica uz privredne krugove oko nje, najzaslužnija za osnivanje "Prve jugoslavenske tvornice vagona, strojeva i mostova". Tvornica je osnovana sa 90 % domaćeg kapitala.

Za lokaciju Tvornice u Sl. Brodu bila je presudna odluka gradskog zastupstva da se akcionarskom društvu bez nadoknade ustupi zemljište za izgradnju Tvornice i da se Tvornicu u dvadesetogodišnjem razdoblju potpunosti oslobodi svih gradskih podavanja.

Dana 5. III 1921.g. s gradskim zastupstvom sklopljen je Ugovor² kojim se PJTVSIMDDBNS oslobađa od svih daća gradskih i nameta do 5.III 1941.g. Ovaj ugovor potvrđen je i od strane Kraljevske Hrvatsko- Slavonske zemaljske vlade (Povjereništvo za

² "Ugovor" od 5. III 1921.g., HR – DASB – 203, inv. br. 10

unutarnje poslove u Zagrebu broj 9325 – 1921.g. 16. III 1921.g.. Ugovor je potvrdio ban Tomljenović.

Na temelju odobrena ugovora od 5. III 1921.g. po kr. Zem. Vladi povjereništvu za unutarnje poslove, od 16. III 1921.g. broj 9325 / 1921.g. i očitovanje od 17. III 1921.g. dozvoljava se otpis besteretan čestice broj 669, 656 / 1 , 668 itd..³

Na temelju Molbe osnivača "Prve jugoslavenske tvornice vagona, strojeva i mostova d.d." sa sjedištem u Brodu na Savi , za upis članova Ravnateljstva te članova Nadzornog odbora kao i zamjenika članova Nadzornog odbora u Trgovački registar za društvene tvrtke donesena je Odluka za upis u Trgovački registar⁴. U ovoj Odluci može se vidjeti tko je sve biran u Ravnateljstvo koje birano na godinu dana.

U fondu se nalazi i Gruntovni izvadak o vlasništvu Prve jug. Tvorn. Vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n /S .⁵

Oglasom objavljenim 7. IV 1921.g. pozivaju se svi susjedi koji graniče svojim posjedima sa parcelama "Maračeve" pustare kojom će prolaziti industrijska pruga Tvornice da li imaju protiv te izgradnje i da dadu svoje izjave ako imaju što protiv⁶. To isto se isto vidi i u Zapisniku od 16. IV 1921.g.⁷. Uglavnom nikakvih prigovora nije bilo od strane susjeda.

Prema Ugovoru od 31. III 1921.g. ustupila je gradska općina u industrijske svrhe PJTVSIMDDBNS zemljište i katastralnu česticu br. 668 zvanu "Livada u Trenkovki ", u površini od 2 jutra 635 kv. Hv , upisanu u grun. Ulošku br. 1857 porezne općine Brod.⁸

Odlukom od 5. IV 1921.g. «Dimovićeve livade» (22 jutra i 957 hvati)⁹ po kr. Zemaljskoj vladi u Zagrebu odobrena gradnja kuća za izgradnju radničkih stanova Tvornici vagona.¹⁰

Tvornica je na samom početku zapošljavala 1 200 radnika. Niske nadnice, vrlo često i ispod stvarnog egzistencijskog minimuma porodice, bilo je moguće održavati u takvom niskom nivou jer je bilo velikih rezervi radne snage , što je omogućavalo upravo zbog tih niskih zarada stvaranje velikih profita. Zaposlenici su prilikom stupanja na posao morali se pridržavati «Tvorničkog poslovnog reda»¹¹. To je ujedno bila i neka vrsta Ugovora između poslodavca i posloprimca.

Temeljem zaključka glavne skupštine "Prve jugoslavenske tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. " od 28. III 1924.g. osnovana je za činovnike i namještenike društva te za njihove udove i sirote «Mirovinska ustanova»¹²

Godine 1922 / 1923. došlo je i do prvog štrajka radnika zbog uvođenja akordnog rada, na koji radnici nisu pristali i štrajk je trajao od 18. XII 1922.g. – 31.I 1923.g. kada su radnici pristali na akordni rad.¹³

U Beogradu 19. VI 1928.g. se raspravljalo da se usvoji međunarodni Zakon o Konvenciji za zaštitu industrijske svojine koji je potpisan u Hagu 6. XI 1925.g. O toj Konvenciji se raspravljalo još 20. III 1883.g. u Pariškoj Uniji , revidiran u Brislu 14. X 1900, U Washingtonu 2. VI 1911.g. i u Hagu 6. XI 1925.g.

Ovaj Zakon je objavljen u «Službenim novinama» od 26. IX 1928.g. br. 223 – LXXII (Službene novine od 30. X 1928.g. br. 252) , kojeg je sam kralj potpisao.¹⁴

³ "Odluka" od 23. III 1921.g. , HR – DASB – 203 inv. br. 10

⁴ "Odluka" od 17. II 1921.g., HR – DASB – 203, inv. br. 10

⁵ "Posjedovaonica" od 28. I 1931.g. , HR – DASB – 203 , inv. br. 11

⁶ "Oglas" od 8. IV 1921.g. , isto

⁷ "Zapisnik" od 16. IV 1921.g., isto

⁸ "Ugovor " od 31. III 1921.g., isto

⁹ "Odluka" od 5. IV 1921.g. , isto

¹⁰ "Nacrt Radničke kolonije" snimljeno 16. X 1940.g. , HR – DASB – 203, inv. br. 12

¹¹ Tvornički poslovni red od 1921.g. , HR – DASB – 203, inv. br. 10

¹² «Pravila Mirovinske ustanove» od 28. III 1924.g. , HR- DASB – 203, inv. br. 10

¹³ Štrajk radnika 1922. / 1923.g. , HR – DASB – 203 , inv. br. 10

Godine 1931. sastavljen je i "Pravilnik" za izdavanje pomoći za dobrobit radnika – ca Prve jugoslavenske tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S u svrhu da se novčanim sredstvima pritekne u pomoć bolujućim i nastradalim radnicima- cama , te udovima i siročadi radnika-ca tvornice vagona u Brodu n/S.¹⁵

U Izvještaju od 28. XI 1932.g. koji je upućen na Komoru za Trgovinu Obrt i Industriju u Osijeku odlučeno je da Tvornica radi u glavnom 36 sati nedjeljno, koje je vrijeme raspoređeno na 6 dana od po 6 radnih sati, umjesto 48 – satnog rada u tjednu što znači većim broj dnevnih radnih sati budući da električna centrala služi za pogon tvorničkih strojeva dostavlja istovremeno i struju za osvjetljenje grada Broda.¹⁶

U fondu se nalazi i spis u kojem se može dobiti uvid u strukturu zaposlenika po kvalifikacijama Prve jugoslavenske tvornice vagona strojeva i mostova d.d. Brod n / S u 1937.g. Prema toj tabeli ima ukupno 825 zaposlenika , 41 zaposlenica , 20 zaposlenika stranaca . U tabeli se iskazani podaci koliko je zaposlenika po pojedinim strukama, radno vrijeme, količina i vrijednosti materijala nabavljenog iz inozemstva¹⁷

PROIZVODNI PROGRAM

U Jugoslaviji u vrijeme osnivanja Tvornice postoji sedam tvornica, koje se bave proizvodnjom vagona, lokomotiva i željeznih konstrukcija. U metaloprerađivačku industriju Hrvatske investirano je između 1919.g. i 1940.g. godine 278 milijuna dinara, od toga na Tvornice vagona, lokomotiva i mostova otpada 125 milijuna.

Usljed tehnoloških i proizvodnih mogućnosti preuzeta je i montaža mostova u vrijednosti od više milijuna dinara. Sudjelujući na većim licitacijama Tvornica dobiva jedan od najvećih poslova u ono vrijeme, a to je gradnja mosta na rijeci Tisi kod Titela.¹⁸

Prilikom montaže mosta preko rijeke Tise u Titelu počinju prve faze rada «Montaže». Montaža je na međunarodnom natječaju 1924.g. dobila taj posao, a izrada je počela 1925.g.. Sama je montaža obavljena vrlo uspješno i na opće zadovoljstvo svih, iako se puno radilo fizički i s primitivnim sredstvima za montažu. Zahvaljujući dobro izvršenim radovima stigla je i prva narudžba iz inozemstva te je 1929.g. obavljen prvi izvozni posao Montaže. Izrađena su i montirana tri željeznička mosta u zakivanoj izvedbi na pruzi Thessaloniki – Alexandropolis u Grčkoj. Tehnika zavarivanja u to vrijeme bila je u cijelom svijetu u povojima, a prvi most u zavarenoj izvedbi je kolni most preko rijeke Save u Zagrebu, na cesti Zagreb – Karlovac 1938. i 1939.g.

"Ovlašćenje" od 31. VI 1937.g. kojim se ovlašćuju predstavnici Prve jugoslav. Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi da mogu osnovati u Beogradu poslovnicu svoje industrijske radnje čije je središte u Sl. Brodu , a posredstvom poslovođe gosp. Karajanković Geze iz Beograda.¹⁹

POČETAK II SVJ. RATA

Kako su pogoni Tvornice do sloma Kraljevine Jugoslavije zavisili isključivo od državnih narudžbi , stvaranjem tzv. NDH ostaju potpuno bez posla. Najznačajniji događaj je bila nacionalizacija tvornice 1940. – 1941.g.

¹⁴ «Zakon « 19. VI 1928.g. , HR – DASB – 203 , inv. br. 10

¹⁵ «Pravilnik» od 13. X 1931.g. , HR- DASB – 203 , inv. br. 11

¹⁶ «Izvještaj» od 28. XI 1932.g., HR –DASB – 203

¹⁷ Spis iz 1937.g., HR – DASB – 203, inv. br. 11

¹⁸ "Izvještaj PJTVSIMDDBNS sa IV red. gl. skupštine Ravnateljstva" od 10. VI 1926.g. ,HR – DASB – 203, inv. br. 10 HR – DASB – 203 , inv. br. 11

¹⁹ «Ovlašćenje» od 31. VI 1937.g. , HR – DASB – 203 inv. br. 16

Kako NDH nije bila jedini pravni nasljednik bivše Kraljevine Jugoslavije, nego ih je bilo više (Njemački Reich, Italija, Mađarska, Bugarska itd.), osim toga poslovi koje je Tvornica po nalogu bivše Kraljevine Jugoslavije izvršavala nisu se mogli podijeliti među pravnim nasljednicima. Tvornica je morala dalje raditi i nije mogla čekati međunarodne pregovore i konačnu likvidaciju svih ovih pitanja. U ovom općem metežu poslije sloma Kraljevine Jugoslavije bilo je pokušaja oduzimanja tvorničkih zaliha na materijalu i gotovoj robi od strane pojedinih pravnih nasljednika. Tada sigurno Tvornica ne bi mogla nastaviti sa daljnjim radom.

Odlučeno je da zalihe materijala i gotove robe koja nije preuzeta od državnih vlasti bivše Kraljevine Jugoslavije predstavljaju isključivo vlasništvo Tvornice, a u koliko je Tvornica primila za pojedinu robu predujmove ona će to staviti na raspolaganje u gotovom novcu i riješiti obračun međusobnih obveza na kraju rata.

Militarizacija Tvornice vagona obavljena je 1941.g.²⁰ Dionice Tvornice se nalaze u rukama Štedionice NDH i Tvornica radi isključivo za potrebe države kao i ratni materijal za savezničku vojsku. Tadašnja Štedionica Banovine Hrvatske otkupljuje većinu dionica od inozemne grupe «CIS ATLANTIC CORPORATION NEW YORK»

Nakon stvaranja tzv. NDH 10. IV 1941.g. tvornica mijenja naziv u «TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI»²¹

Nakon toga donijeta je i Odluka da se imenuje upravni povjerenik za Tvornicu gosp. Junus Mehmedagić, tajnik Zagrebačke burze iz Zagreba. Povjerenik je ovlašten poduzimati sve trgovačke i pravne poslove koje je nužno za vođenje Tvornice.²²

Junus Mehmedagić je u duhu intencija ustaških vlasti odmah obustavio funkcije tadašnjeg ravnateljstva tvornice (upravnog i izvršnog odbora)²³, surađivao je samo sa tvorničkom upravom, međutim ta suradnja se sastojala samo na izvršenje naloga koje je tvornička uprava dobivala od nadzornog povjerenika Junusa Mehmedagića nalozi su se morali izvršavati bez prava žalbe od strane Tvornice.

PJTVSIM SB od travnja 1941.g. pa do svibnja 1945.g. potpala je pod interesnu sferu njemačkog Reicha.

Na XXI redovitoj glavnoj skupštini dioničara Tvornice od 24. III 1944.g.²⁴ može se dobiti uvid koliki je bio broj dioničara s brojem dionica što ih zastupaju.

Zanimljiv podatak iz vremena 1940 / 1941.g. je i Cijenik namirnica (brašno, krumpir, mlijeko itd.)²⁵

PROIZVODNI PROGRAM NDH

U 1941.g. na teritoriju NDH je bilo ukupno 2 236 industrijskih pogona koji su se našli u rukama ustaških vlasti. Njihov broj pretežno se odnosio na drveno – industrijske i poljoprivredno – prehrambene pogone, koji su zbog nestašice sirovina i nedostatka kvalificirane radne snage radili tek djelomično.

NDH je uvozila od njemačke okupacione vlasti industrijsku opremu po diktiranim cijenama, a izvozila jeftine poljoprivredne proizvode, rudna bogatstva, šume. Njemački Reich vršile su i eksploataciju radne snage u Njemačku, zbog toga je NDH sklopila tzv. «Hrvatsko – njemačko utanačenje o hrvatskim radnicima.»

²⁰ Militarizacija tvornice 1941.g., HR – DASB – 203, inv. br. 12

²¹ «Odluka» povjerenika Tvornice od 23. V 1941.g., HR – DASB – 203, inv. br. 12

²² «Odluka» od 17. X 1941.g., isto

²³ "Zapisnik Ravnateljstva Tvornice" od 17. VI 1944.g., HR – DASB – 203, inv. br. 15

²⁴ Iskaz dioničara od 24. III 1944.g., HR – DASB – 203, inv. br. 15

²⁵ «Cijenik» od 25. X 1940 – 31. I 1941.g., HR – DASB – 203, inv. br.

Početak II svj. Rata Tvornica je uspjela sačuvati cjelokupan materijal i gotovu robu. Prvenstveno radnicima i namještenicima, te tvorničkoj upravi i glavnom ravnatelju Tvornice vagona gosp. Ing. Juraju Eregi koji su sve učinili da sačuvaju Tvornicu i zalihe

U 1941.g. rad Tvornice je potpomagala Štedionica Nezavisne Države Hrvatske tako da je Tvornica mogla zadržati veliki broj zaposlenika jer je imala dovoljno posla za sve.

Budući je Tvornici potrebna radna snaga zahtijevaju od države da zaposlenici budu oslobođeni oružane vježbe i da se odobri militarizacija u Tvornici.

Izvješće od 30. XI 1942.g. može se dobiti uvid o položaju i stanju radnika "Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S" od 1931. – 1942.g. U tom Izvješću se govori o Zakonu o zaštiti radnika, Obrtnom zakonu i Skupnom ugovoru od 22. VI 1942.g. Zakon o zaštiti radnika, Obrtni zakon rješavaju opća važna pitanja o radnim uvjetima, a Skupnim ugovorom rješavaju se pitanja koja zakonom nisu riješena, a to su: godišnji plaćeni odmor, prekovremeni rad, higijenski uvjeti rada, najniže dozvoljene nadnice i slično. Specifičnost tog izvješća je u tome što se kroz njega može dobiti slika o teškom životu zaposlenika u vremenu prije početka II svj. Rata i uoči samog rata. Jedna od specifičnosti je isplata ratne pomoći zaposlenicima ali ovisno o tome da li su oženjeni ili ne i koliko imaju djece ovisi visina novčane naknade za ratnu pomoć (1941.g.) Taj isti sistem isplate se odnosi i na isplatu Božićnice.²⁶

Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S na temelju točke 1 Naredbe Ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu u Zagrebu br 235 –Z – 1942 od 20. I 1942.g. i naloga istog Ministarstva od 10. II 1942.g br 11608 / 1942. osniva svoju vlastitu aprovizaciju. To je odsjek Tvornice i osnovana je radi opskrbe radnika i namještenika ove tvornice, te članova njihove obitelji.²⁷

1. X 1942.g. osnovano je «Veleobrtni Vatrogasni Odjel Tvornice Vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S». Svrha VVO je da u slučajevima požara, vremenskih nepogoda, ratnim ili nemirnim prilikama priskoči u pomoć i da time sačuva, spasi ili spriječi nezgode i štete.²⁸

B O M B A R D I R A N J E

Tvornica je bila bombardirana prvi put 11. IV 1941.g. od savezničkog zrakoplova²⁹ što je uzrokovalo privremenu obustavu pogona i milijunske štete na objektima u blizini kojih je pala bomba. Slijedeće bombardiranje je bilo 3. i 13. IV 1944.g. Tada je poginulo 12 radnika i 2 službenika, dok je materijalna šteta bila jako velika³⁰. U kutiji inv. br. 15 nalazi se i Popis radnika stradalnika kod bombardiranja od 27. VI 1944.g. molitelja izvanredne pomoći; Popis molitelja za izvanrednu pomoć radnika i namještenika Tvornice od bombardiranja 3. i 13. IV; 27. VI.; 2., 14 i 30 VII.; 8 IX 1944.g.

Prema Zapisniku ravnateljstva održane 17. VI 1944.g. Odlukom Državnog gospodarstvenog povjerenstva NDH od 13. V 1944.g. odobrena je pomoć od strane Štedionice NDH uz jamčenje Državne riznice NDH. Na toj sjednici bilo je riječi i o oslobađanju vojne obveze zaposlenika da ne bi bilo dovedeno u pitanje poslovanje same Tvornice. Kada je trebalo izvršiti narudžbe njemačkih vojnih vlasti o izradi uskotračnih lokomotiva i vagona za

²⁶ «Izvješće» od 30. XI 1942.g., HR – DASB – 203, inv. br. 13

²⁷ «Poslovnik aprovizacije Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S» 1942.g., HR – DASB – 203, inv. br. 13

²⁸ «Pravila i Propisnik Veleobrtnog Vatrogasnog odjela Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S» od 1. X 1942.g., HR – DASB – 203, inv. br. 13

²⁹ «Izvješće» od XI 1942.g., HR – DASB – 203, inv. br. 8

³⁰ «Izvještaj o bombardiranju tvornice 7. IV 1944.g. i 13. IV 1944.g.», HR – DASB – 203, inv. br. 15

prijevoz boksita koga su eksploatirale njemačke vlasti tada je Ministarstvo oružanih snaga NDH izdalo odredbu da se zaposlenici ne smiju pozivati na vojnu obvezu sve dok se u Tvornici broj zaposlenih ne popne na 3 250 koliko je potrebno da bi narudžbe njemačkih vlasti bile izvršene .³¹

Odlučeno je da se rad u Tvornici ni u kojem slučaju ne smije obustavljati³². Zadnje bombardiranje u II svj. Ratu je bilo 19. I 1945.g.

TVORNICA OD 1945.g.

Jugoslavenska vojska je ušla u Sl. Brod 21. IV 1945.g. odmah poslije toga Okružni NOO Sl. Brod na osnovu odobrenja oblasnog NOO za Slavoniju donosi odluku da «Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d.» (pored postojeće uprave) rukovodi povjerenik Andrija Grgurić sa savjetodavnim odborom od 10 članova koji trebaju sačinjavati pouzdani radnici i službenici poduzeća.

Još 21. XI 1944.g. AVNOJ je odlučio da se konfisciraju sva veća industrijska poduzeća suradnika okupatora i poduzeća kapitala neprijateljskih zemalja. Zakon o oduzimanju ratne dobiti donijet 24. V 1945.g. i Zakon o konfiskaciji i provođenju konfiskacije od 3. VIII 1945.g.³³

Novo političko ustrojstvo koje započelo proglašenjem FNRJ 29. XI 1945.g. i donošenjem Ustava FNRJ 31. I 1946.g. dovelo je i do novih promjena u vlasničkoj strukturi Tvornice. Do kraja 1945.g. 55 % cjelokupne industrije stare Jugoslavije prešla je u državne ruke.

Donošenjem Zakona o nacionalizaciji privatnih poduzeća od 5. XII 1946.g.³⁴ država uz naknadu u obveznicama preuzima u vlasništvo sva privredna poduzeća saveznog i republičkog značaja.

Mjesta / Sjedište:

Brod na Savi / Slavonski Brod

Pravni položaj:

Dioničko društvo

Funkcije, zanimanja, djelatnosti

Tvornica je od svog osnivanja radila na slijedećim poslovima:

- gradnja i popravak vagona i lokomotiva te željeznih i mostovnih konstrukcija, nadalje industrijalizacija strojeva i raznovrsnog prometnog oružja i opreme, podizanje i izgradnja industrije, izgradnja i oprema željeznica
- Zbog ekonomske, političke i socijalne krize 1939.g. koje su vladale u čitavoj Europi odrazile su se i na Tvornicu. Štrajk radnika izaziva dugotrajan prekid u proizvodnji te uz devalvaciju ekonomskih vrijednosti, povišenje cijene materijala stvara teške gubitke.³⁵ Krajem tridesetih godina Europa se nalazila u fazi rata i tadašnje Ministarstvo vojske i mornarice Kraljevine Jugoslavije sklapa sa Tvornicom Ugovor o podizanju uređaja za izradu kompletnih metaka sa tempiranom granatom (bez

³¹ «Zapisnik Ravnateljstva Tvornice» od 17. VI 1944.g. , str. 8 , HR – DASB – 203, inv. br. 15

³² «Izvješće» XI mj. 1942.g. , HR – DASB – 203 , inv. br. 8

³³ "Službeni list" br. 56 / 45.g.

³⁴ "Službeni list" br. 98 / 46.g.

³⁵ "Izvještaj Ravnateljstva i Nadzornog odbora na XVIII – toj red. gl. skupštini dioničara " , od 16. XII 1940.g. , HR – DASB – 203, inv.br. 11
Ravnateljstva i Nadzornog odbora na XVIII-toj red. gl. skupštini dioničara " od 16. XII 1940.g. , HR – DASB – 203, inv. br. 11

upaljača) kalibra 10 mm³⁶. Međutim nema dostupnih podataka i dokumenta da li je Tvornica izvršila obećane rokove i uopće proizvela municiju. Stvaranjem tzv. NDH 10. IV 1941.g. Tvornica je nacionalizirana i prelazi u vlasništvo NDH. Tako da naručena municija nikada nije bila isporučena naručiocu. Jer on pravno više nije postojao.

Tvornica za vrijeme II svj. Rata je bila angažirana na popravljanju ratom prekinutih i porušenih prometnih veza, da čisti riječna korita od porušenih konstrukcija, podiže potopljene brodove i sl. U to vrijeme Tvornica se bavi popravcima vagona i lokomotiva, proizvodi nove, izgrađuje barake za radne logore, postoji i specijalni odjel u kojem se popravljaju tenkovi, oklopni vlakovi. Dobila je i narudžbe od njemačkih vojnih vlasti za izradu vojnog materijala.

Bili su uspješno riješeni i pregovori s Hrvatskim državnim željeznicama za izradu raznih vrsta voznih sredstava za HDŽ.

Nadležnosti / Izvori ovlasti

Djelatnost tvornice uređena je "Pravilom Prve jug. Tvor. Vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S " donesena su na osnivačkoj glavnoj skupštini 17. II 1921.g. pretrpjela su čitav niz izmjena (1923.³⁷, 1924., 1927., 1932., 1936., 1938., 1942.g.)

Unutarnji ustroj:

Društvene poslove obavljaju:

- a) glavna skupština
- b) ravnateljstvo
- c) nadzorni odbor

GLAVNA SKUPŠTINA

Glavnu Skupštinu saziva ravnateljstvo svake godine jedanput u prvih 6 mjeseci , a izvanredna kad to ravnateljstvo smatra potrebnim . U djelokrug glavne spada

- izbor, dostignuće i ispis članova ravnateljstva i nadzornog odbora
- zaključak o izvješću ravnateljstva o minuloj poslovnoj godini itd.

RAVNATELJSTVO

Ravnateljstvo upravlja društvenim poslovima te zastupa društvo prema trećim osobama. Zaključke glavne skupštine sprovodi ravnateljstvo.

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor nadzire poslovanje društva u svim granama. Dužnost je nadzornog odbora da kontrolira sve poslove društva i može u svako vrijeme pregledati društvene knjige, isprave i blagajne.

Opći kontekst

Prva jugoslavenska tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S osnovana 17. II 1921.g. Najzaslužnija je bila Prva hrvatska štedionica sa financijskim krugom oko sebe jer osnovala ili imala udjela u dionicama znatnog broja dioničarskih društava. Tvornica je osnovana sa 90 % domaćeg kapitala.

10. IV 1941.g. mijenja naziv u "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi". Nakon toga donijeta je i Odluka da se imenuje upravni povjerenik za Tvornicu gosp. Junus Mehmedagić, tajnik Zagrebačke burze iz Zagreba. Povjerenik je ovlašten poduzimati sve

³⁶ Ugovor od 20. X 1939.g. , HR – DASB – 203, inv. br. 11

³⁷ «Pravila» Tvornice, iz 1923.g., HR – DASB – 203 , inv. br. 16

trgovačke i pravne poslove koje je nužno za vođenje Tvornice. Junus Mehmedagić je u duhu intencija ustaških vlasti odmah obustavio funkcije tadašnjeg ravnateljstva tvornice (upravnog i izvršnog odbora) , surađivao je samo sa tvorničkom upravom, međutim ta suradnja se sastojala samo na izvršenje naloga koje je tvornička uprava dobivala od nadzornog povjerenika Junusa Mehmedagića , nalozi su se morali izvršavati bez prava žalbe od strane Tvornice.

Novo političko ustrojstvo koje započelo proglašenjem FNRJ 29. XI 1945.g. i donošenjem Ustava FNRJ 31. I 1946.g. dovelo je i do novih promjena u vlasničkoj strukturi Tvornice. Do kraja 1945.g. 55 % cjelokupne industrije stare Jugoslavije prešla je u državne ruke. I upravo zbog te društveno – političke promjene i promjene u vlasničkim odnosima nastaje novi fond po zazivom "Đuro Đaković" industrija lokomotiva, strojeva i mostova Slavonski Brod .

3. PODRUČJE VEZE:

Prva veza

Naziv / Oznake povezanog entiteta

Normirani oblik zapisa:

"Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi "

Oznaka:

HR – DASB – 203

Vrsta veze

Vremenska

Opis veze:

Prednik

Nadnevci veze

1921.g. – 1945.g

Druga veza

5.3.1. Naziv / Oznaka povezanog entiteta

Normirani oblik naziva:

"Đuro Đaković" industrija šinskih vozila, industrijskih i Energetskih postrojenja i čeličnih konstrukcija

Oznaka:

HR – DASB – 238

Vrsta veze:
Vremenska

Opis veze:
Sljednik

Nadnevci veze:
1945. – 1982.g.

4. PODRUČJE KONTROLE

Oznaka normiranog zapisa
HR – DASB – 203

Oznaka ustanove
Oznaka: HR- DASB

Naziv: Državni arhiv u Slavonskom Brodu

Pravila i / ili konvencije
ISAAR (CPF) Međunarodna norma arhivističkog normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji , 2. izdanje (hrv. Prijevod), Zagreb 2006.g.

Status
Važeći

Razina podrobnosti
Puni zapis

Nadnevci nastanka, izmjena i brisanja
Nastanak 2006-11-17

Jezici i pisma
Gradivo je pisano na hrvatskom i na njemačkom jeziku, većinom latinicom a nešto i na ćirilici.

Izvori

Državni arhiv u Slavonskom Brodu . Evidencija stvaratelja i imatelja arhivskog gradiva; Prva jugoslavenska tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S , Statut

Napomene

Prema podacima Vanjske službe Državnog arhiva u Slavonskom Brodu arhivsko gradivo "Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi " preuzeto je prvi put 21. XII 1960.g. i drugo preuzimanje je bilo 23. III 1962.g. u ne sređenom stanju i bez popisa. Knjiga

primljenog gradiva 51, 154 i 155 str. 190 i 156 . Na temelju Zapisnika o primopredaji može se dobiti uvid koje je gradivo preuzeto.

Drugo preuzimanje je obavljeno 3. II 2003.g. između gosp. Živka Tubića iz Slavenskog Broda i Državnog arhiva u Slavenskom Brodu na temelju članka 14. i 15. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine, br, 105 / 1997.g.) i Pravilnika o predaji arhivskog gradiva arhivima (Narodne novine , br. 90 / 2002.g.) . Gradivo se odnosi na SOUR "Đuro Đaković " .

Treće preuzimanje je izvršeno 30. IV 2003.g. Državni arhiv u Slavenskom Brodu je na temelju članka 14. i 15. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima /N.N. br. 105 / 1997) i Uputstva o predaji arhivske građe arhivima (N.N. br. 33 / 1987.), preuzeo od istog arhivsko gradivo koje je pripadalo poduzeću "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi": jednu originalnu Dionicu iz 1921.g. , količina 0,01 d./m. (1 komad). U pogledu korištenja predanog gradiva "Đuro Đaković " Holding d.d. , Sl. Brod kao predavatelj gradiva ne postavlja posebne uvjete, te je gradivo sukladno st. 1. i 2. čl. 20 citiranog Zakona dostupno za korištenje.

Postoji i Zapisnik o predaji arhivskog gradiva između g. Dipl. ing. Stjepana Ivandića, vlasnika i Državnog arhiva u Slavenskom Brodu, izvršenoj 9. V 2003.g. u prostorijama Državnog arhiva u Slavenskom Brodu. Državni arhiv u Sl. Brodu na temelju čl. 14 i 15 Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN br. 105 / 1997.g.) i Pravilnika o predaji arhivskog gradiva arhivima (N. N br. 90 / 2002.g.), preuzeo je od g. Dipl. ing. Stjepana Ivandića , preko posrednika g. Ljudevita Gašparovića, originalnu Dionicu Prve jugoslavenske tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod n / S u vrijednosti 20 000 dinara(100 dionica po 200 dinara) izdanu u travnju 1928.g. u Brodu na Savi.

Predavatelj ne postavlja Državnom arhivu u Slavenskom Brodu u pogledu korištenja Dionice kao arhivskog gradiva posebne uvjete, te je gradivo dostupno za korištenje sukladno stavku 1., odnosno 3. članka 20. citiranog Zakona.

Prvi pregled arhivskog gradiva je obavljen 21. IX 1960.g. ; drugi 10. IX 1964.g.; ; zatim 5. V 1970.g.; 4. II 1974.g.; 8. II 1977.g.; 7. II 1978.g.; 10. XII 1980.g.; 28. III 1984.g.; 11. IV 1986.g. ; 24. IV 1991.g.; 7. VI 1999.g.; 7. XII 2000.g. i 27. X 2004.g.

Gradivo većinom je sačuvano i čine ju dvije osnovne serije knjige i spisi .

Prilikom sređivanja arhivskog fonda pridržavala sam se principa prvobitnog reda. To se naročito može vidjeti kod sređivanja serije "Važniji spisi za povijesnu bilješku" HR – DASB - 203 / 2. Ovi spisi su bili predviđeni za mikrofilmiranje još u bivšoj Jugoslaviji i zbog toga sam ih ostavila tim redom kako su bili složeni ,samo sam ih kronološki složila.

Prilikom arhivističkog sređivanja fonda stvorila sam i Zbirku fotografija, albuma, negativa i negativa na staklu. Od toga sam arhivistički sredila 144 kom. fotografija, negativa i negativa na staklu ukupno 157 kom. i 3 albuma. Ostalo je još arhivistički ne sređeno u Zbirci fotografija:

- a) Fotografije datirane a nekoliko i opisano, ukupno 288 kom.
- b) Fotografije nisu datirane, nekoliko opisano , ukupno 492 kom.
- c) Negativi arhivistički ne sređeni , ukupno 100 kom.

Fotografije predao Državnom arhivu g. Ljudevit Gašparović 13. XII 2002.g. (12 kom.)

Negative na staklenim pločama predao g. Ljudevit Gašparović Državnom arhivu 17. VI 2003.g. koje je g. Gašparović dobio od g. Tubić Živka. g. Tubić je predao i 2 arhivske kutije fotografija i 1 arhivsku kutiju gradiva u kojoj su se nalazile fotokopije dokumenta koje se odnose na 1924.; 1930 i 1932.g.

Prema saznanju g. Ljudevita Gašparovića (U Sl. Brodu, 22. VII 2003.g.) kompletnu fotodokumentaciju (Album fotografija o gradnji mosta u Zagrebu preko rijeke Save) posjeduje ing. Vjenceslav Leko.

Prilikom arhivističkog sređivanja fonda odvojila sam duplikate i multiplikate , a odnose se na slijedeće godine 1925.- 1927.; 1929.; 1932. u ktiji inv. br. 44 i u kutiji inv. br. 45 vremenski period od 1941. – 1945.g.

Sumarni inventar izradila Gordana Slanček.

5. POVEZIVANJE PRAVNIH OSOBA, FIZIČKIH OSOBA I OBITELJI S ARHIVSKIM GRADIVOM I DRUGIM IZVORIMA

Prvi povezani izvor

Oznake i nazivi povezanih izvora

Nazivi : "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi "

Oznaka: HR – DASB – 203

Vrste povezanih izvora

Arhivski fond

Prirodna veza

Stvaratelj

Nadnevci povezanih izvora i / ili veza

1921. – 1945.g.

Prvi povezani izvor

Oznake i nazivi povezanih izvora

Nazivi: "Đuro Đaković" industrija šinskih vozila, energetske postrojenja i čeličnih konstrukcija

6.2. Vrste povezanih izvora

Arhivski fond

6.3. Prirodna veza

Stvaratelj

6.1. Nadnevci povezanih izvora i / ili veza

1945. – 1981.g.

6. L I T E R A T U R A

- 1) Mr. Zdravko Krnić : "Đuro Đaković " industrija šinskih vozila, industrijskih i Energetskih postrojenja i čeličnih konstrukcija, Sl. Brod, 1971.g.
- 2) "Đuro Đaković "Slavonski Brod, 1981.g.

INVENTARNI POPIS

HR – DASB – 203 « TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI»

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 1

Naslov: "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi "

Naziv serije: Zapisnici

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa:1922. – 1945.g.

Razina opisa: serija

Količina: 9 arhivskih kutija

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
1.	1.1. Zapisnici upravnih tijela tvornice	Zapisnici - i Izvještaj sa sjednica redovnih skupština Ravnateljstva i Nadzornog odbora Tvornice i Statut(1924.g.)	1922. - 1926.g.	1 kutija	
2.	- « -	- « -	1927. - 1928.g.	- « -	
3.	- « -	- « -	1929. – 1930.g.	- « -	
4.	- « -	- « - i Statut Tvornice	1931. – 1933.g.	- « -	
5.	- « -	- « -	1934. – 1936.g.	- « -	
6.	- « -	- « -	1937. – 1939.g.	- « -	
7.	- « -	- « -	1940. – 1941.g.	- « -	
8.	- « -	- « -	1942.g.	- « -	
9.	- « -	- « -	1943. – 1945.g.	- « -	

HR – DASB – 203 "TVORNICA VAGONA , STROJEVA , MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI "

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 2

Naslov: " Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Važniji spisi za povijesnu bilješku

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1921. – 1929.; 1940. – 1944.g.

Razina opisa : serija

Količina: 6 arhivskih kutija

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
10.	2.1. Važniji spisi za povijesnu bilješku	Važniji spisi za povijesnu bilješku	1921. - 1929.g.	- « -	
11.	- « -	- « -	1930. – 1939.g.	- « -	
12.	- « -	- « -	1940. – 1941.g.	- « -	
13.	- « -	- « -	1942.g.	- « -	
14.	- « -	- « -	1943.g.	- « -	
15.	- « -	- « -	1944.g.	- « -	

HR – DASB – 203 " TVORNICA VAGONA , STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI"

Oznaka / signatura serije: HR – DASB- 41 / 203 / 3

Naslov: " Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Normativni akti

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1921.; 1928.; 1932.- 1946.g.

Razina opisa: serija

Količina: 2 arhivske kutije

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske jedinice	Vremenska odrednica	Količina	Bilješke
16.	3.1. Normativni akti	- Odluke, Obavijesti, Pravilnici, Naredbe, Žalbe i sl.	1921.; 1923.g.; 1928.; 1932. – 1934.; 1936.- 1946.g.	1 kutija	
17.	- « -	- Prijedlog o upisu novih članova Ravnateljstva - Tužba, Naredba, Prigovor (Utok), Osuda, Odluka o izmjeni društvenih pravila	1934. – 1936.; 1939. – 1944.g.	1 kutija	

HR - DASB – 203 "TVORNICA VAGONA , STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI"

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 4

Naslov: "Tvornica vagona , strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Ugovori

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1925.; 1927.- 1928.; 1930.; 1935.- 1936.; 1938.- 1942.g.

Razina opisa: serija

Količina: 1 arhivska kutija

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske jedinice	Vremenska odrednica	Količina	Bilješke
18.	4.1. Ugovori	Ugovori - poslovne suradnje između tvornice i drugih poduzeća (korespondencija na njemačkom jeziku)	1925.; 1927. – 1928.; 1930.; 1935. – 1936.; 1938. – 1942.g.	1 kutija	

HR – DASB – 203 "TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI"

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 5

Naslov: "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Poslovna suradnja "Tvornice vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi" s drugim tvornicama

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1940.; 1943.g.

Razina opisa : serija

Količina: 1 arhivska kutija

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske jedinice	Vremenska odrednica	Količina	Bilješke
19.	5.1. Poslovna suradnja s drugim tvornicama	Poslovna suradnja između "Tvor. vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi" i drugih tvornica	1940.; 1943.g.	1 kutija	

HR – DASB – 203 " TVORNICA VAGONA , STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI "

Oznaka / signatura serije: HR –DASB –203 / 6

Naslov: "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Proizvodni program

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1924.- 1926.; 1928. – 1930.; 1938. – 1944.g.

Razina opisa: serija

Količina: 2 knjige i 4 arhivske kutije

Knjige

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
1.	6.1. Proizvodni program	- Shema materijala	1941.g.	1 knjiga	
2.	- « -	- « -	- « -	- « -	

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
20.	6.1. Proizvodni program	- Proizvodni program	1938.- 1940.; 1942. – 1945.g.	1 kutija	
21.	6.2. Nacrti proizvodnje	- Nacrti proizvodnje	1924. – 1926.; 1928. – 1930.g.	- « -	
22.	- « -	- « -	1940.g.	- « -	
23.	- « -	- « -	1940.- 1944.g.	- « -	

HR – DASB – 203 " TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI"

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 7

Naslov: " Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Građevinska dokumentacija

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1928. – 1929.; 1934.- 1936.; 1940.- 1941.g.

Razina opisa: serija

Količina: 1 arhivska kutija

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
24.	7.1. Građevinska dokumentacija	- Građevinska dokumentacija	1928. – 1929.; 1934. – 1938.; 1940. – 1941.g.	1 kutija	

HR – DASB – 203 "TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 8

Naslov: " Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Unutarnje ustrojstvo tvornice

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1924.- 1925.; 1927. – 1937.; 1940.- 1944.g.

Razina opisa: serija

Količina: 3 arhivske kutije

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
25	8.1. Unutarnje ustrojstvo tvornice	-Privredni pregled , Poslovnik aprovizacije, polica osiguranja, registracija poduzeća, anketna sjednica i sl.	1925.; 1927. – 1937.; 1940. – 1944.g.	1 kutija	
26.	- « -	Oglasi	1940. – 1945.g.	- « -	
27.	- « -	Okružnice	1940. – 1945.g.	- « -	

HR – DASB – 203 "TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI"

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 9

Naslov: "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Personalna dokumentacija

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1930.- 1931.; 1933.- 1934.; 1936. – 1941. – 1945.g.

Razina opisa: serija

Količina: 5 knjiga i 11 arhivskih kutija

Knjige

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske jedinice	Vremenska odrednica	Količina	Bilješke
3.	9.1. Personalna dokumentacija	- Jedinični spisak broj II od br. 1001 – 2000 po radionicama	s.a.	1 knjiga	
4.	- « -	- « - od broja 2001 – 3000	- « -	- « -	
5.	- « -	- «Vremenik» - opis radnog mjesta i vrijeme u minutama	- « -	- « -	
6.	- « -	- « -	- « -	- « -	
7.	- « -	- « -	- « -	- « -	

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
28.	9.1. Personalna dokumentacija	Dosje zaposlenika Od slova A – G	s.a.	1 kutija	
29.	- « -	- « - od slova H – J	- « -	- « -	
30.	- « -	- « - slovo K	- « -	- « -	
31.	- « -	- « - slovo L	- « -	- « -	
32.	- « -	- « - slovo M	- « -	- « -	
33.	- « -	- « - od slova N – P	- « -	- « -	
34.	- « -	- « - slovo P	- « -	- « -	
35.	- « -	- « - od slova R – S	- « -	- « -	
36.	- « -	- « - od slova Š – W	- « -	- « -	
37.	9.10. Razna dokumentacija	Razna dokumentacija (Izvještaji	1930. – 1931.; 1933. – 1934.; 1936. – 1941.g.	- « -	

		Inspekcije rada, Provedba zakonske odredbe o ratnim stradalnicima i ostalim žrtvama rata i sl.)			
38.	- « -	Razna dokumentacija (Zarobljenici – opskrba obućom i odjećom za zimu, , isplata jednokratne pomoći itd.)	1942. - 1945.g.	- « -	

HR – DASB – 203 "TVORNICA VAGONA, STROJEVA I MOSTOVA D.D. BROD NA SAVI"

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 203 / 10

Naslov: "Tvornica vagona, strojeva i mostova d.d. Brod na Savi"

Naziv serije: Financijska dokumentacija

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1921. – 1945.g.

Razina opisa: serija

Količina: 12 knjiga i 5 arhivskih kutija

Knjige

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
8.	10.1. Financijska dokumentacija	- Knjiga računa	1937.- 1940.g.	1 knjiga	
9.	- « -	- « -	1941.g.	- « -	
10.	- « -	- « -	1941. – 1945.g.	- « -	
11.	- « -	- Knjiga blagajne	1937. – 1938.g.	- « -	
12.	- « -	- « -	1938. – 1941.g.	- « -	
13.	- « -	- « -	1941. – 1944.g.	- « -	
14.	- « -	- Knjiga banke	1939. – 1941.g.	- « -	

15.	- « -	- Tekući računi	1938.-1939.g.	- « -	
16.	- « -	- « -	1940. – 1941.g.	- « -	
17.	- « -	- financijska dokumentacija	1938. – 1940.g.	- « -	
18.	-« -	- Raspored impregnacije nabavljenih pragova rješenjem br. 93944 / 38 za god. 1939. / 40. koji su dodijeljeni Zavodu u Brodu	1939.- 1940.g.	- « -	
19.	- « -	«Penzioni zavod» Podaci o platnim razredima potrebni za mirovinski staž	1938. – 1945.g.	- « -	

Spisi

Broj arhivske jedinice	Podserija	Sadržaj arhivske Jedinice	Vremenska Odrednica	Količina	Bilješke
39.	10. 1. Financijska dokumentacija	- Financijska dokumentacija	1921. – 1922.; 1924.; 1926.- 1937.; 1939.; 1943.g.	1 kutija	
40.	- « -	- « -	1923. – 1932.; 1937.- 1940.g.	- « -	
41.	- « -	Bilanca	1938.g.	- « -	
42.	- « -	- « -	1940. – 1945.g.	- « -	
43.	- « -	- Dokumentacija o dionicama	1921. – 1926.; 1928.- 1930.; 1932.; 1936.- 1943.g.	- « -	

KLASIFIKACIJSKI PLAN I DIO FONDA

1. SERIJA - ZAPISNICI

1.1. Zapisnici upravnih tijela tvornice

2. SERIJA – VAŽNIJI SPISI ZA POVIJESNU BILJEŠKU

2.1. Važniji spisi za povijesnu bilješku

3. SERIJA – NORMATIVNI AKTI

3.1. Normativni akti

4. SERIJA – UGOVORI

4.1. Ugovori

5. SERIJA – POSLOVNA SURADNJA S DRUGIM TVORNICAMA

5.1. Poslovna suradnja s drugim tvornicama

6. SERIJA – PROIZVODNI PROGRAM

6.1. Proizvodni program

6.2. Nacrti proizvodnje

7. SERIJA – GRAĐEVINSKA DOKUMENTACIJA

7.1. Građevinska dokumentacija

8. SERIJA – UNUTARNJE USTROJSTVO TVORNICE

8.1. Unutarnje ustrojstvo tvornice

9. SERIJA – PERSONALNA DOKUMENTACIJA

9.1. Personalna dokumentacija

10. SERIJA – FINACIJSKA DOKUMENTACIJA

11.1. Financijska dokumentacija